

Перекладено за виданням: Deary, Terry. Horrible Histories. Groovy Greeks / Terry Deary. — London : Scholastic Children's Books, 2007. — 144 p.

Переклад з англійської *О.Д. Жилинкової*

Науково-популярне видання

Серія «Щось цікаве»

ДІЄРІ Террі

Відпадні греки. Моторошна історія

6+

Ілюстрації *Мартіна Брауна*

Головний редактор *О. С. Кандиба*
Провідний редактор *М. С. Жученко*
Редактор *О. М. Ущечко*
Технічний редактор *Д. В. Заболотських*
Дизайнери й верстальники *О. В. Дзюба, В. О. Верхолаз*
Дизайнер обкладинки *М. В. Присяжний*

Підписано до друку 30.09.2019. Формат 84x108/32.
Ум. друк. арк. 7,56. Наклад 2500 прим. Зам. № 8244.

Термін придатності необмежений

ТОВ «Видавництво «Віват»», 61037, Україна,
м. Харків, вул. Гомоненка, 10.
Свідоцтво ДК 4601 від 20.08.2013

Видавництво «Віват» входить до складу ГК «Фактор».

Придбати книжки за видавничими цінами
та подивитися детальну інформацію про інші видання можна на сайті
www.vivat-book.com.ua
тел.: +38 (057) 717-52-71, +38 (073) 344-55-11,
+38 (067) 344-55-11, +38 (050) 344-55-11,
e-mail: ishop@vivat.factor.ua

Щодо гуртових поставок і співробітництва звертатися:
тел.: +38 (057) 714-95-58,
e-mail: info@vivat.factor.ua

Адреси фірмових магазинів «Книгарня Vivat»:
м. Харків, вул. Квітки-Основа'яненка, 2,
тел.: +38 (057) 341-61-90, e-mail: bookstorevivat@gmail.com
м. Львів, вул. Дорошенка, 23,
тел.: +38 (032) 255-34-00, e-mail: bookvivatlviv@gmail.com

Видавництво «Віват» у соціальних мережах:
facebook.com/vivat.book.com.ua;
instagram.com/vivat_publishing

Віддруковано згідно з наданим оригінал-макетом
у друкарні «Фактор-Друк»,
61030, Україна, м. Харків, вул. Саратовська, 51,
тел.: +38 (057) 717-53-55

© Terry Deary, text, 1996, 2001
© Martin Brown, illustrations, 1996, 2001
© ТОВ «Видавництво «Віват»»,
видання українською мовою, 2019

ISBN 978-617-690-654-4 (серія)
ISBN 978-966-982-028-0 (укр.)
ISBN 978-0-439-94402-1 (англ.)

Зміст

Вступ	5
Найвідпадніші події в історії Давньої Греції	7
Грізні боги	10
Воюй, як грек	16
Дивовижні вистави та приголомшливі поеми	24
Жорстокі спартанці	38
Чудернацькі афіняни	46
Сила персів	53
Александр Великий	61
Думай, як грек	64
Живи, як грек	77
Помри, як грек	90
Олімпійські дивацтва	101
Сміховинна їжа	109
Відпадні маленьки греки	114
Римляни йдуть!	124
Епілог	127
Моторошна вікторина	129
Невудний показчик	139

Вступ

Історія може бути жахливою. А знаєте, хто в цьому винен?

Із подякою Джин Лонгстафф.

Ні, греки!

Саме греки винайшли науку історію ще 2500 років тому...

Історія — лише одна з багатьох речей, за які ми маємо дякувати грекам. Вони були перші, хто винайшов п'єси, Олімпійські ігри, навіть камеру...

Радий, що ви такої думки. Ось вам книжка про відпадних греків. З її сторінок ви дізнаєтесь про все, що ваш учитель від вас приховує. Тут усе найцікавіше, безліч кумедних історій, та чимало й моторошних.

Найвідпадніші події в історії Давньої Греції

До нашої ери, за роками **1600–1200** — на території Греції з'явилася перша цивілізація — Мінойська, якою правили критські царі.

Близько 1180 — облога Трої. Троянці програли, повівшись на легендарний трюк із дерев'яним конем.

Близько 1110 — виникнення Спарти.

776 — перші історичні свідчення про Олімпійські ігри.

З 750 по 550, приблизно — греки панують на морі й успішно торгують.

Близько 730 — греки створюють і записують перші у світі поеми. Найбільшої слави зажив поет Гомер.

640 — уперше в історії дах будівлі вкривають черепицею. Це сталося в Олімпії, у храмі богині Гери.

Близько 600 — перший грецький науковець Фалес висловлює думку про те, що наша земля пливе по воді.

585 — той самий науковець Фалес передбачає сонячне затемнення.

Близько 550 — розігрують перші театральні вистави. Цар Лідії, Крез, чеканить перші у світі золоті та срібні монети, з написами на них.

Близько 530 — афінський тиран Пісістрат будує бібліотеку.

Близько 520 — Алкмеон з Кротону вивчає людське тіло, досліджуючи тіла померлих. Оце так!

490 — перси вторгаються в Грецію. Греки перемагають їх у битві неподалік від міста Марафон.

486 — в Афінах поставлено першу комедію.

480 — цар Персії, Ксеркс, нападає на Грецію. Стається легендарна битва під Фермопілами, у якій гине 300 спартанців.

460 — Спартанці об'єднуються з персами і виступають проти Афін.

431-404 — Афіни прагнуть стати головним полісом у Греції, що призводить до Пелопоннеської війни. Спарта здобуває перемогу.

430 — під час страшної епідемії чуми в Афінах помирає славетний лідер афінян Перікл. А окрім нього — ще чверть населення Афін.

413 — афіняни програють битву під Сиракузами, після чого стається...

404 — занепад Афін.

Близько 400 — воїни із Сиракуз створюють «черевний лук» — перший у світі арбалет.

371 — Спарта програє новому лідеру Греції — Фівам.

Я ЩЕ НЕ ВМЕР!

ЦЯ КОМЕДІЯ ЯКАСЬ ТРАГІЧНА.

КРАЩЕ ВЖЕ ЧУМА, НІЖ СПАРТАНЦІ!

ТИ ЩО, ВИСТРІЛИВ МЕНІ В ЧЕРЕВО ЗІ СВОГО ЧЕРЕВНОГО ЛУКА?

336 — Александр Великий стає царем Македонії, убивши батька.

330 — Арістотель створює «камеру-обскуру» — прототип сучасних фотоапаратів та телевізорів. Ось це було по-справжньому відпадно!

323 — Александр Великий помирає. Його генерали ділять побудовану ним імперію між собою.

322 — із приходом македонців настає кінець демократії в Афінах.

215 — Архімед будує перші бойові машини — катапульти, які не дають римлянам захопити його місто Сиракузи протягом трьох років.

213 — Архімед винаходить «промені смерті» — величезні дзеркала, які встановлюють на міських мурах Сиракуз. Вони засліплюють римлян і спалюють їхні кораблі... Римляни на якийсь час відкладають свій напад, але...

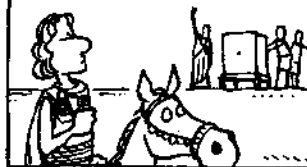
212 — ось і римляни.

146 — Греція стає частиною Римської імперії.

Наша ера, за роками

393 — римляни забороняють проведення Олімпійських ігор. Їх поновлюють аж за півтори тисячі років.

ОСЬ ТАК, АЛЕКСАНДРЕ! СТИЙ НА МІСЦІ, І СКАЖИ «СІР»!

ТОБІ ЗАВЖДИ ДІСТАЮТЬСЯ НАЙКРАЩІ ШМАТОЧКИ!

ЯК ТАМ У ГРЕЦІЇ, ЛЮБИЙ?

ТИ НАДТО БАГАТО БІГАСІШ І МАЛО ВБИВАСІШ.

Грізні боги

У землях Греції не завжди панували лише греки: в давнину там мешкали могутні мікенці. Вони обожнювали будувати палаци, найрозкішніший із яких стояв на острові Крит. Ця будівля була така багата, що цариця, яка жила в ній, мала перший у світі унітаз зі зливом. Проте пізніше всі палаци було зруйновано, і мікенська культура зникла, а разом із нею — і диво-унітази. Можливо, це сталося через...

- війну або ворожу навалу
- посуху чи голод
- землетруси
- зміну клімату
- чуму та інші хвороби

Ось такі припущення висували історики. Але, як і про динозаврів, що вимерли, правди про занепад мікенської цивілізації так ніхто і не дізнався.

Наступними у Греції поселилися *дорійці*. Утім, ці хлопці, схоже, забули, як треба писати, тож нам мало що відомо про часи їхнього правління. Ця доба дістала від істориків назву «Темні століття».

За відсутності письма, історія зберігалася в усних переказах, які з часом ставали дедалі фантастичнішими. Так з'явилися легенди.

Понад усе греки любили моторошні історії. Один грецький письменник сказав, що дітям не слід розповідати всілякі страхіття (так само як сьогодні дорослі кажуть, що тобі не треба дивитися фільми жахів).

Пам'ятай, що ця книжка — із серії «Моторошна історія», тож не читай її, якщо тобі сняться жахіття, або принаймні читай із заплученими очима, щоб не злякатися найкривавіших подробиць.

НЕ КАЖИ, ЩО ТЕБЕ НЕ ПОПЕРЕДЖАЛИ!

Виховання дітей

Кронос був верховний бог. Але якщо ти гадаєш, що він тішився цим, то помиляєшся. Хтось передрік, що один із синів Кроноса посяде його місце.

— Не може цього бути! — прогрімів Кронос. — Ну ж бо, пані Кронос, передайте мені он те дитя!

— Навіщо?

— Прошу, не ставте безглузких запитань. Просто передайте дитину мені.

Пані Кронос простягнула чоловікові їхнє новонароджене маля.

— Лишенько! Що ж це ви робите? — зойкнула вона.

— Їм його.

— Їсте?! От дурноголовий ненажера! Ви щойно пили чай. Невже ви знову зголодніли?

